

her i Rigsdagen maa vi holde os til, hvad der er forelagt os, og det er ganske umuligt paa dette Punkt. Men selv bortset derfra maa jeg betegne Planen som i øvrigt ganske uantagelig. Blot at tænke sig dette: et Rigsarkiv, hvor Funktionærerne, naar de skulle hente Arkivsager fra Arkivet til Læsestuen — Hovedmagasinerne for Arkivet blive jo i den Ende af den ny Arkivbygning, som kommer til at ligge mod Vest, og jeg gaar ud fra, at det er rigtigt, at Læsestuen skal ligge paa anden Sal — først skulle ned ad en Trappe og maaske gennem en Del af Bygningen, hvor langt ved jeg ikke, og dernæst ned ad en 41 Alen lang Bro, Gang eller Korridor: Forbindelsesbygningen, før de staa ved Indgangen til Hoveddelen af Arkivet, saa at den Vejstrækning, de skulle tilbagelægge, naar en Veglængde af omtrent 140 Alen, hvorpaa de bagefter skulle tilbage for at bringe Sagerne op paa Læsestuen.

Men hvis saa endda det hele kunde gøres for en Slik, og hvis der ikke paa en fuldstændig dilettantisk Maade var disponeret over Bygninger og Plads, kunde man endda tænke over Tingen. Men det er et Byggeforetagende, som koster $\frac{3}{4}$ Mill. Kr., og det er en saavel ukunstnerisk som upraktisk Løsning af Spørgsmaalet om en Rigsarkivbygning, der her er Tale om, ogsaa ved disse to Pavilloner, der løbe ind paa det ny Biblioteks Plads, og som ville bevirke, at denne Side af Bibliotekspladsen vil faa Karakteren af en Baggaard. Rigsarkivaren skriver, at hvis man bygger denne Rigsarkivbygning, vil man sandsynligvis faa Plads i indeværende Aarhundrede. Men naar det er Rigsarkivarens Mening — og han er jo den, der bedst forstaar sig paa disse Ting —, undrer det mig i allerhøjeste Grad, at Planens Mestre eller i alt Fald en eller to eller tre af de Herrer yderligere paa en Grundplan, Bilag 9. b., forelægge os en Plan over, hvorledes fremtidige Udvidelser skulle blive, en Plan, som raaber til Himlen. Ganske ugenert sætter altsaa en eller flere, jeg ved ikke hvor mange af de Herrer, sig hen og tegner paa det ny kongelige Bibliotek Linier, som skulle vise, hvorledes dette Bibliotek fremtidig kan udvides. Over den store, smukke Plads, der kan dannes foran Biblioteket og mellem Christian IV.s gamle Bygninger, lade de — for rigtigt at godtgøre, hvor lidet skikkede de ere til, at denne store, vanskelige Opgave lægges i deres Hænder — to lange Længer løbe ned parallelt med Proviantgaarden og Tøjhuset, adskilte fra disse to ved Gader, som

man i denne Forbindelse maa kalde Smøger, saaledes at de ganske skjule disse gamle Bygninger og vilde komme til at løbe lige med Næsen paa den skønne Biblioteksbygning, selv om denne ikke faar den af de Herrer projekterede Udvidelse. Det kalder jeg en ualmindelig høj Grad af Mangel paa Pietet, paa Skønhedssans, ja, jeg vil betegne en saadan Plan som den rene Vandalisme.

Og dette forelægger nu altsaa Ministeren os her. Rigsdagen er ikke bygningskyndig. Der har nylig under Finanslovforhandlingen været Tale om Kultur, og man har talt om, at der i Befolkningen gaves forskellige Slags Kultur. Jeg tror, man skal være lidt varsom med saaledes at anbringe Folk i Kulturbaase, det er en overordentlig vanskelig Opgave, og Løsningen kommer aldrig til at passe. Men hvilken Art af Kultur vi nu end ere besjælede af, maa jeg dog sige, at ere vi end Lægmand her i Rigsdagen, ere vi dog ikke saa blottede for kunstnerisk Sans, for kunstnerisk Blik og for Ansvar overfor Fremtiden, at vi ville kunne forsvare at vedtage en Plan som denne.

Naar et saa stort og vigtigt arkitektonisk Arbejde skal udføres, er det af den allerstørste Betydning, at man har at falde tilbage til en Autoritet, en Mand, som ved sin kunstneriske Virksomhed, sin Dygtighed — som han har lagt for Dagen — og sit indgaaende Studium byder os en Borgen for, at den udarbejdede Plan ogsaa bliver gennemført saaledes, at man kan være det bekendt. Der er mange, der kunne tegne en Plan til et Raadhus for Københavns Kommune. Den Gang Tegningerne og Planerne for det ny Raadhus — jo en sjælden smuk Bygning — blev fremlagte, kunde man ikke af dem se og paavise denne Bygnings Skønhed. Naar Bygningen er bleven, som den er, er den bleven det, efterhaanden som Arkitekten har syslet med denne Opgave, thi Skønhedsvirkningerne bero jo i meget høj Grad paa den Samvirken mellem Materialier, Former og Farver, som skulle til. Ogsaa dette Krav, omend selvfølgelig i meget mindre Grad, maa vi stille til en Statsbygning, som skal koste $\frac{3}{4}$ Mill. Kr. og mere, naar Inventaret kommer til. Først og fremmest maa vi vide, i hvis sikre Haand denne Sag bliver lagt. Og jeg ved ikke en Gang, i hvis Hænder den skal lægges. Hvem skal være Bygmesteren i dette Tilfælde? Er det Rigsarkivaren? Er det den ganske ubekendte Hr. Lange, som formodentlig i denne Anledning er udnævnt til Arkitekt? Eller er